

Marina Balaklava

aneb Cesta za svobodou

ČERNÉ MOŘE, RUSKO, UKRAJINA

Je pondělí 13. 7. 2009 a my se po obědě odvažujeme od mola v Batumi. Vyplováme vstříc další jachtařsky neznámé zemi a tou je Rusko. Do přístavu Soči je to 230 mil a budeme kopírovat pobřeží Abcházie. Tam však nesmíme zakotvit, protože návštěva této země z Gruzie by znamenala velký problém.

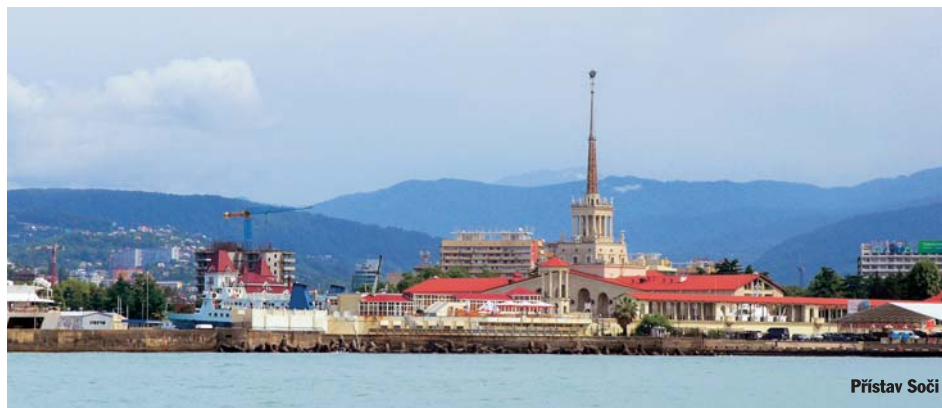
64 yacht

Agent v Jaltě

Volím tedy bezpečnou vzdálenost 30 mil od břehu. Náš plán je zcela jednoduchý. Přihlásíme se v Soči, poplujeme podél pobřeží, nakoukneme do Azovského moře a pak budeme pokračovat na Ukrajinu. Předpověď počasí je na 3 dny s lehkým větrem do 12 uzlů, pouze s větším výskytem bouřek. Prvních 50 mil plachtíme naprosto v pohodě. Pak se však vítr otáčí přesně proti a sílí. Přichází tma a první záblesky bouře. Vítr se usazuje na 30 uzlech a zvedají se vlny. Zkouším křížovat, jenže vlny jsou absolutně nepravidelné. Hned za první následuje druhá a třetí na ni navazuje v kolmém směru. Pokaždé rychlost klesne pod 2 uzly a pomalu se opět rozjíždíme. Startuji motor a nastavuji přímý kurz do vln. Bouře přeci musí za chvíli skončit a pak se uvidí. Utichly blesky, ale vítr zůstal a za hodinu přišla další bouře tentokrát i s deštěm. Skáčíme přes vlny a s každou se ozve strašná rána, jak do ní narážíme trupem. Ráno se černá tma změní na šedou, odhaduji výšku vln na 4 metry. Ke břehu nemůžeme a před námi je ještě 120 mil. Ke všemu mě v noci přepadla mořská nemoc, takže ležím v kokpitu jako nabalzamovaný faraon. Celý den skáčíme přes vlny a v 22 hodin jsme konečně před hranicemi s Ruskem. To však již fouká čistých 40 uzlů a vlny se ještě zvedly, ale hlavně zkrátily. Četl jsem, že Černé moře mívá nepřijemné vlny, ale tohle jsem si opravdu nepředstavoval ani ve snu. Je to stejné, jako byste pluli v kotli s vařící se vodou.

Konečně vidíme první maják. Volám ruskou pohraniční stráž, že překračuji teritoriální vody kurzem do Soči. Až na pátý pokus se mi ozvou, ale pak následuje dlouhý výslech. Nemluví

Přístav Soči

o obvyklých otázkách o vlajce a posádce. Nejvíce mne však dostala otázka: „Proč sem plujete a jak zde budete dlouho?“ a takto pokračují pořád. Nakonec se mám hlásit 5 mil před přístavem na Traffic control. Stejně otázky musím zodpovídat znovu i jim. Takže celou hodinu do přístavu se nenudím. Přesně o půlnoci vplouváme do přístavu Soči. „SNOW WHITE, co děláte v přístavu, nemáte povolení sem vplout,“ slyším ve vysílačce. „Jaké povolení? Řekněte mi, kde je celní molo, ať se můžeme vyvázat a vyspat,“ odpovídám. Načež mi hrubý hlas sdělí, že celnice pracuje až ráno a k molu nesmím. Musím prý čekat venku před přístavem na kotvě. To absolutně odmítám, protože i zde jsou minimálně dvoumetrové vlny. Po půl hodině dohadů nás odkážou k vnitřnímu ochrannému molu na kotvu. Sice sem jde vlnění, ale snad si do rána trochu odpočineme. Musím však zůstat na kanále 14.

V 7 hodin ráno volají a následuje další výslech stejného typu. V 8 hodin mi sděluje dispečer pří-

stavu, že si musím zajistit agenta. To odmítám, protože mluvím dobře rusky a chci si tedy vše vyřídit sám. To prý není možné a dokonce se mi agent ozývá vysílačkou, cena je prý pouze 300 EUR. Opět ho odmítám a neustále opakuji, ať mi sdělí, kde je celní molo. Vůbec se se mnou nebaví, prý potřebují od agenta papír, abych mohl k molu. Z principu se každou hodinu ozvu, že chci jet k molu, ale vždy stejná odpověď. Bez agenta nelze. Na konci přístavu je jachtařský klub a občas z něj vypluje nějaká plachetnice na moře. Slyším ve vysílačce, jak se hlásí dispečerovi: „Jachta VIZIT se odvázala od mola. Na palubě čtyři dospělí a dvě děti.“ Když vyjede z přístavu, opět hlásí: „Jachta VIZIT vyplula v pořádku z přístavu.“ Nad tím kroutím hlavou, ale snažím se na ně mávat, aby jeli za mnou. Chci se zeptat, jak to zde probíhá, a třeba i poradit či pomoci. Jenže všichni jachtaři zrovna dnes hledí na opačnou stranu a ani mi nezamávají.

V 18 hodin tedy volám agentovi a zkouším domlouvat cenu na 100 EUR. Kupodivu souhlasí a v 19 hodin mne vyzývají vysílačkou, že můžu jet k molu. Tam stojí dva pohraničníci s kamennými tvářemi, dva civilové (asi z KGB) a agent. Nejdříve nám zkontrolují víza a teprve pak smí agent na palubu. My nesmíme vůbec na břeh. Agent začíná vypisovat různé papíry, ale já chci vysvětlit, co budu ještě platit. Do jachtařského klubu prý nesmím, budu stát zde pod dohledem pohraničníků. U velkého nákladního mola bez vody i elektriky za 150 EUR na den. 100 EUR je poplatek celnici a 100 EUR agentovi. Dva dny v přístavu nás tedy vyjdou celkem na 500 EUR. Jenže při vyplutí z přístavu se musíme odhlásit a ukončí se nám víza. Pokud bychom tedy chtěli plout do dalšího přístavu, musíme vplout 12 mil do mezinárodních vod a pak se opět vracet do jiného přístavu. Tady pak samozřejmě absolvovat stejnou komedii a platit. Jenže k tomu potřebujeme víza na více vstupů

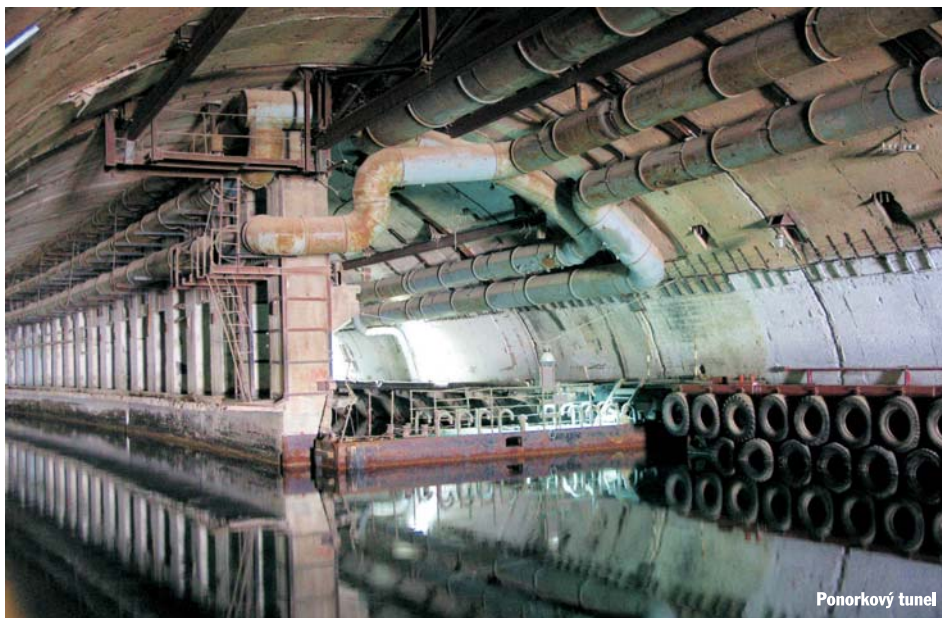
Palác Alupka

CHARTER PLAVBA

a ty my nemáme. Tak tohle je pro nás silná káva. Říkám agentovi, že v tomto případě nechci hranici vůbec otvírat a chci odjet z této prokleté země. Jenže v tom vidí problém, protože již za nás vystavil nějaké papíry a stojíme u celního mola. Nakonec mu tedy dávám láhev Becherovky pro pohraničnicka a 40 EUR pro něj. Dlouho někam telefonuje a všem vysvětluje, že chceme odplout pryč, ve 22 hodin stojíme zpět na kotvě a čekáme do rána. Ráno se bouře značně uklidnila, proto si chci pouze ověřit předpověď počasí. Navtex zde žádný nechytám a můj notebook zrovna stávkuje, takže se ptám vysílačkou dispečera přístavu, jaká je předpověď pro plavbu na Ukrajinu. Je to opět 250 mil a nechci již absolvovat to, co z Batumi. Ten mi jen suše odpoví, že bude mít předpověď až ve 12 hodin a to pouze pro oblast Soči. Nechápu, co to je zde za lidi, vždyť přeci stačí pouze pustit internet.

V 9 hodin 16. 7. 2009 zvedáme kotvu a vyplouváme z přístavu. Rusko jsme chtěli navštívit jako každou jinou zemi. Prohlédnout si města, památky, přírodu a hlavně poznat život lidí. Ke každé navštívené zemi nás pak pojí vzpomínky. Jenže k Rusku nás bude navždy pojít to, že do téhle země se již nikdy nevrátíme. Když totiž ani 20 let po pádu komunismu nedokázali změnit starý systém a myšlení, nevěřím, že to udělají za dalších 20 let. Vůbec se pak nedivím, že sem jachtaři neplují, vždyť co by zde také hledali.

Čeká nás 250 mil na Jaltu. Po předcházející bouři již není ani stopy, takže pomalu plachtíme na genakr, ale spíše většinu cesty motorujeme. V noci se hlásím pobřežní stráží a v 6 hodin jsme již před přístavem Jalta. Dispečer nás zastavuje

Ponorkový tunel

před přístavem na kotvě a musíme čekat do rána. Asi hodinu se opět dohadují, že žádného agenta nechci. Jenže i pohraničníci mne vysílačkou upozorňují, že bez agenta opět nesmím vplout do přístavu. Nakonec rezignuji a volám agenta, ať vše zařídí. Když je nám povoleno vplout do přístavu je to přesné opakování filmu z Ruska. Na břehu pohraničník, který nás hlídá, abychom náhodou nešli na břeh, a agent běhá mezi SNĚHURKOU a přístavní budovou. Pak se usadí v našem salonu a začíná vyplňovat papíry. Já jen sedím vedle, podepisuji a dávám razítko. To se okamžitě stává nejdůležitější výbavou jachty. Do dalších nesmyslných papírů se vypisuje, kolik máme oleje v motoru, vody, nafty, vína, alkoholu, cigaret, medikamentů a podobně. Po podepsání asi 30 dokladů se vydáváme s agentem konečně na břeh.

V přístavní kanceláři sedí komise celníků, policie, hygieny a doktorka. Všichni si rozeberou doklady a každý se ještě na něco zeptá a podepisují další papíry. Jenže je právě sobota, takže kompletní papíry dostanu až v pondělí.

To nám zase moc nevádí, protože stejně plánujeme alespoň 2 dny na prohlídku Jalty. Ta je skutečně perlou Krymu. Nemyslím tím samozřejmě komunistické budovy sanatorií a lázní. Z carského Ruska zde stojí mnoho budov z konce 19. století, kdy byl Krym vyhlášeným lázeňským městem pro ruskou šlechtu. Celé město se rozprostírá v jakémsi velkém parku, takže si připadáte opravdu jako na lázeňské kolonádě. Za 2 dny jsme si prohlédli všechny vyhlášené stavby, jako jsou palác Alupka, který si postavil hrabě Voroncov, Vlaštovčí hnízdo či palác Livadia, kde se konala v únoru 1945 Jaltská konference. Město samo pak žije ve dne i v noci.

V pondělí nám agent slavnostně donesl všechny potvrzené doklady a rovněž mi nabídl vystavení jakéhosi povolení pro plavbu. Na Ukrajině totiž musíte mít povolení od pohraničnicků plout z jednoho přístavu do druhého. A v dalším se opět přihlásit a požádat o další plavbu. Nám za 200 USD vystavili jakýsi doklad, který nás opravňoval plout bez těchto procedur. Při opuštění přístavu je třeba se ohlásit pohraničnickům a informovat je o vyplutí a cíly cesty. Během plavby si vás pak předávají podle jednotlivých úseků a neustále vás někdo volá a ptá se, kdo jste a kam plujete. Pokud zastavíte na kotvě, opět vás volají, co tam děláte. Vše sledují na radarech a každou loď mají dokonale pod kontrolou.

Zátoka u Balaklavy

Balaklava je přírodní přístav, kde se buduje první ukrajinská marina. Je výborně chráněná a dokonce je zde nová pumpa. Cena za litr nafty je neuvěřitelných 0,50 EUR. Dříve tady byl vojenský přístav ruských ponorek. Pod skálou je vykopán tunel dlouhý 800 metrů, kterým ponorky vyplouvaly přímo do moře. Celý komplex sloužil jako opravárenský dok i atomový kryt pro velení černomořské flotily. Dnes je možné si tyto prostory prohlédnout v rámci vojenského muzea.

Asi 4 míle západně od Balaklavy jsme objevili jedinou zátoku na Krymu, kde se dalo kotvit přes noc. Vysoké útesy poskytují dokonalou ochranu a samostatné skály vystupují z moře jako žraločí zuby. Přes den je tu hodně živo, protože zde kotví výletní lodě s turisty, ale večer byl úžasný a hlavně klidný. Hned za rohem je přístav Sevastopol. Kotvíme v jachtařském klubu vedle staré ocelové jachty. Je z roku 1938 a patřila německému pohlaváři Goeringovi. Po válce byla zabavena ruskou armádou v rámci reparací a dnes slouží k výuce námořních kadetů. V Sevastopolu je ještě dnes sídlo ruské vojenské flotily a celé město je typicky ruské. Všude jsou památníky z válek, busty Lenina či rudé hvězdy a ruské prapory na domech. Většina obyvatel se totiž cítí být Rusy. Ve městě se nemluví ukrajinsky, ve školách odmítají vyučovat ukrajinštinu. Ruská válečná flotila zde má být do roku 2017 a většina obyvatel se tohoto termínu obává. Až odejdou vojáci, začnou problémy. Na ruské armádě je totiž závislých mnoho obyvatel, ať jako civilních zaměstnanců či různých dodavatelů

Kadeti ruského námořnictva

služeb. Však nás také všichni přemlouvali, že musíme zůstat do neděle, kdy bude den „Flota“. To je výroční den ruské flotily. Celé město se doslova zastaví a všichni se sejdou na březích okolo přístavu. V něm se pak předvádějí válečné lodě včetně ponorky či ukázky výsadku obrněných transportérů. Ty nám dokonce jezdily asi 10 metrů od přídě, protože se vynořovaly v našem jachtařském klubu. Moc nás tahle přehlídka síly nenadchla, spíše jsme využili čas k návštěvě okolí. Sultánův palác v Bachčisaraj či blízké skalní středověké město nás rozhodně zajímaly více.

Plachtit na Ukrajině směrem na západ je však utrpení. Každý den dopoledne začne foukat severozápadní vítr, odpoledne dosahuje síly 25 uzlů a opět jsou vysoké, ale krátké vlny. Každou chvíli vás otravují nějaké otázky ve vysílačce. Západní Krym je prakticky jedna velká rovina přecházející v ukrajinskou step. Na ní ústí do moře obrovskou deltou řeka Dněpr. Hloubka je minimální a plavební dráha je značená občasnou bójkou, občas jen klackem čnicím ve vodě. Navštívili jsme ostrov Djarilgan. Ten je 40 km dlouhý a stojí na něm maják od Gustava Eiffela. Unikátem je pak poloostrov Tendrovskij. Je

INZERCE

NAUTICAT 331 NAUTICAT 44

VIG TRAVEL

cena 1 790 Eur/týden

VIG Travel s. r. o.
 e-mail: vigtravel@vigtravel.cz
 Tel.: (+420) 728 644 094
www.vigtravel.cz

WANT MORE, GET MORE! **VIG+**

CHARTER PLAVBA

dlouhý 80 km a v některých místech pouze 20 m široký. Je to vlastně obrovská písečná nudle. Na západním konci je široký 1 km a i tady bývala ruská vojenská základna, kterou připomínají už jen polorozpadlé budovy. Dnes je zde přírodní rezervace a pomalu je objevují turisté. Na podzim tu zastavují desetitisíce tažných ptáků při své pouti na jih. Nám stačila jedna noc na kotvě, abychom se dokonale seznámili s nejmenšími místními obyvateli – komáry.

Ráno nás vzbudí silný vítr, ale kupodivu ze severu. Okamžitě tedy vyplouváme a konečně můžeme plachtit. Do Oděsy je to pouze 30 mil. Před přístavem nás naposledy vyzpovídají a zaplouváme do mariny uvnitř nákladního přístavu. Zde je mnoho místních jachet a dokonce jedni známí Američani z loňského roku. Město je opravdu kouzelné plné nádherných staveb z carské doby. Vše je ve francouzském stylu, neboť město vybudoval na přání Kateřiny Veliké vévoda Richelieu. Místní opera je považována za nejkrásnější operní budovu na světě. My jsme však viděli tu druhou stranu města. Staré paneláky, místní tržnici. Jinak je ale Oděsa skutečně krásné město plné hlavně ukrajinských a ruských turistů.

V úterý odpoledne se ptám v kanceláři mariny na celní odbavení. Chceme ve středu vyplout, takže bych nejraději vše již připravil s předstihem. Agentu prý potřebovat nebudu,

Budova opery v Oděse

jenže teď ve 14 hodin je již zavřeno a zítra nedělají vůbec. Máme smůlu a čekáme do čtvrtka. Ráno dostanu na další nesmyslný papír razítko a pak již jen obejít celníky a pohraničnický. Relativně snadno se tedy odbavujeme a pohraničnický nás kontroluje z mola, abychom snad někoho z jejich země neodvezli. Oznámím mu, že se ještě zastavím na výjezdu z mariny u pumpy

a dotankuji naftu. Je levná a mám na ni připravené peníze. Jenže nastává problém, jsme již odbavení a nesmíme na břeh. Říkám mu, že OK, nebudu vystupovat, ať mi podá hadici. To v žádném případě, dokonce argumentuje tím, že jsem do celní deklarace uvedl, kolik mám nafty, a tím jsem tedy podváděl. Odpověděl jsem, že jsem uváděl, kolik budu mít, až vyjedu z přístavu, a že tedy nesmím odjet, protože bych podváděl. Chvilí se dohadujeme, až nakonec zavolá náčelníka a ten jednoznačně rozhodne, že již nic tankovat nebudu. „OK, děkuji, soudruzi, přeji vám, abyste se jeli podívat do normální země, kde je jachtařský turismus. Třeba se vám pak rozsvítí,“ volám na ně z paluby SNĚHURKY a vytahujeme plachty. Čeká nás 120 mil do Rumunska a tím se skoro vracíme domů do Evropy.

Ukrajina je pro jachtaře neuvěřitelně byrokratická až nepochopitelná. Zdejší všesledující systém je komunistickým přežitkem a systém kontrol jasnou „buzerací“. Kdo je zvyklý na volnost pohybu s jachtou, bude doslova zděšen. Potkali jsme zde dvě zahraniční jachty, jejichž posádky byly v šoku. Problémem byla hlavně komunikace v angličtině. Jinak je zde obecně levně, ceny přístavů se však pohybují okolo 30 EUR. Dokud zákonodárci nezmění starý systém, těžko sem budou jachtaře lákat. Celkem jsme při pobřeží upluli 450 mil. Do Rumunska se vydáme příště.

Text a foto Miroslav Račan

KONTAKT: www.snehurka-yacht.cz

